

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Articolii neînscrise nu se pri-
mesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNTURI:
la Viena — la N. Dukas Nachf.,
Nur. Augenthal & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelk.
la Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsebet-körsut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare,
Torgel Inului Nr. 30, otaciu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 229.

Brașov, Vineri 18 (31) Octomvrie.

1902.

Congregația din Brașov.

(Adresa dela Pojun.)

Brașov, 30 Octomvrie.

N'a trecut un an și jumătate, de când cu adresa Sécuilor în ces-
tiunea modificării legii naționalită-
ților, și etă că sala vechiului Sfat
din piața Brașovului a răsunat din
nou de accentele de indignare ale
majorității covârșitoare a acestui co-
mitat de naționalități în fața pasului
celor dela Pojun, cari au reînnoit in-
cerările dușmănoase existenței amin-
titei legi.

A fost o discuțiune viuă și se-
riosă, ce a durat patru ore întregi
și, putem dice, c'a avut efectul de a
caracterisa în toate direcțiunile pe
deplin situația de aș.

Patru propuneri s'au făcut din
patru părți congregației cu privire
la rezolvarea adresei comitatului
Pojun. Prima propunere a fost aceea
a comisiunii permanente, care în
urmă a și fost primită cu majori-
tate. Ea dice:

„Congregația își exprimă părerea
sa de rău, că prin adresa comitatu-
lui Pojun s'au atacat din nou drep-
turile sante ale naționalităților; to-
dată congregația însărcinează pe
vice-span, ca printr'o reprezentațiune
să roge pe ministrul de interne de a
lua măsurile necesare, pentru-ca în
viitor să fie executată fie-care dis-
poziție a legii naționalităților“.

Acosta propunere, făcută în nu-
mita comisiune de deputatul Lurtz,
a dat privilegiu la desbaterea ce a
urmat.

Mai întâiu a vorbit preotul ma-
ghiar Iuliu Moor în ton liniștit, di-
când că nu consideră oportună adre-
sa comitatului Pojun și că e con-
vins, că guvernul nu va admite
modificarea legii naționalităților.

După Moor a luat cuvântul de-
putatul Dr. Carol Lurtz, motivând
și apărând propunerea comisiunii
permanente într'un discurs, care a
fost ascultat cu mare interes și
aprobat de Sași și Români. După
aceea a debutat în favorul propu-
nerei dela Pojun și al nisuințelor
șoviniste Dr. Zakarias atacând vehe-
ment naționalitățile:

Cuvântările de mai sus le vom
aduce mai pe larg în numărul ur-
mător al foiei noastre. Astădi dăm
un resumat amănunțit al discursului
d-lui Dr. A. Mureșianu, care a
prezentat propunerea Românilor:

Dr. Aurel Mureșianu dice, că nu se
pote bucura de cele ce le-a auzit dela
antevorbitorul său, avocatul Dr. Zakarias,
dér fi pare bine, că a venit să vorbească
după densusul, căci așa va pute arăta cu
efect și mai viu, cari sunt atacurile și in-
sultele contra cărora trebuie să se apere
România.

Oratorul constată înainte de toate o
divergență între doi fruntași ai Maghiari-
lor, pe care îi vedeam până acuma mer-
gând mână în mână. D-l decan I.
Moór caută să ne liniștescă, că ceea-ce pre-
tind cei dela Pojun e numai o pie dorință
și că d-lui Szell nici prin gând nu-i trece
a se atinge de legea naționalităților, și își

recomandă spre primire moțiunea sa, de
a se lua simplu la cunoștință adresa co-
mitatului Pojun. D-l Dr. Zakarias a bătut
acorduri mai aspre și a adus și a ridicat
acusări și calumniări față cu naționalită-
țile dicând, că *agităză și că luptă contra
integrității teritoriale a statului*. Acosta
totuși e prea mult dela tinerul domn ad-
vocat, însă la acușările lui voiu mai
reveni.

„Cestiunea naționalităților este ma-
terie odiosă și devine cu atât mai odiosă,
cu cât rămâne mai mult timp cestiune
neresolvată. Lucrurile neresolvate, mai
ales când sunt importante, exercităză o
influență penibilă asupra omului, ca și
reua conștiință“.

Aceste cuvinte nu sunt ale mele, ci
sunt ale acelu bărbat unic între Maghiari,
care a avut curagiul atât în camera de-
putaților, cât și în pressă, să-și spună pă-
rerile sale obiective în cestiunea naționa-
lităților. Înțeleg aici pe Ludovic Mocsary,
care într'o carte a sa publicată de curând,
s'a ocupat éráși de acéstă mare problemă
a statului ungar.

Cestiunea naționalităților este o ces-
tiune de extremă importanță, care nu se
resumă în lucruri de detail, ca d. e. cum
fii acusarea adusă de I. Moor primăriei
Brașovului, pe care eu personal nu o
cred, anume, că primăria odată séu de
mai de multe-ori n'ar fi ținut sémă de pres-
crierile art. 44 din 1868 și ar fi dat unor
locuitori maghiari, la rugările lor maghiare,
rezoluție în limba germană, și altele de
felul acesta.

Cestiunea naționalităților e mult mai
gravă. Ea poate influința și bunele rela-
țiuni cu alte state și nu poate fi de loc resol-
vită prin învinuirii nebasate, amenințări și
intimidări, cum s'a încercat să facă d-l
Dr. Zakarias, care a vorbit aici în frase
bombastice, creșdând, că el este ecoul sen-
timentelor „elementului alcătuitor de stat“.
Asemenea frase s'au auzit la noi prea de
multe-ori, nu ne speriem de ele și mărtu-
risesc, că nu sunt de loc proprii să pro-
moveze pacea și buna înțelegere între
popórele statului, de care am avé așa mare
nevoie.

Mai ales nedréptă și temerară fii
afirmarea antevorbitorului, că pressa și
conducătorii fresci ai naționalităților agi-
tăză contra integrității teritoriale a statu-
lui, contra cărei afirmațiuni oratorul pro-
testăză solemn.

Intregul trecut al națiunei române
manifestă cel mai curat patriotism și pot
se afirm, că este din cale afară mare în-
drăsnélă din partea avocatului Zakarias,
a acusa de trădare de patrie pe un popor,
din mijlocul căruia a eșit un bărbat, ca
regele Mateiú Corvinul, a căru statuu s'a
desvélit șilele acestea la Clușiu cu atăta
solemnitate.

În ce privesce *adevărutul patriotism*
nici astădi nu se lasă Români a fi între-
cuți de nici un alt popor.

De aceea oratorul regretă, că d-l
președinte contele Lazar, n'a chemat la
ordine pe antevorbitor pentru învinuirile
sale grave și nebasate.

(Președintele întrerupe pe vorbitor,
spunénd, că el își cunoșce datoria și că
de vreme ce există sentințe judecătorești,
cari constată agitațiunii, n'a putut să cheme
la ordine pe Zakarias).

D. Zakarias a vorbit cu mare înflă-
cărare despre prerogativele elementului

maghiar „alcătuitor de stat“ și despre in-
teresele lui naționale, față cu cari trebuie
să dispară ori și ce drepturi ale naționali-
tăților. Densusul crede, că cestiunea națio-
nalităților va înceta de a mai exista din
momentul, când vor fi cassate și ultimele
resturi ale acestor drepturi.

Este așa-dér curata forță pentru care
pledăză. Mai susținnd, că reprezentanța
comunală din Brașov a păcătuit în contra
statului și națiunei maghiare, când a apli-
cat dispozițiile legii naționalităților față
cu cererea membrilor maghiari ai acestei
reprezentanțe de a se introduce și limba
maghiară ca limbă protocolară, densusul
vrea să dică, că Maghiarul fiind-că este
Maghiar, se poate ridica peste legi. Acosta
cu timpul ne poate duce la un regim re-
voluționar și anarchic ca pe vremile lui
Danton și Robespierre.

Fac apel la d-l președinte conte
Lazar, care deși încă tiner, are experiență,
de ore ce a fost funcționar administrativ
timp mai îndelungat în Bistrița și pe
urmă vice-span în Clușiu, va să dică tot
în comitate locuite de Români, și care in-
suși este Ardelean, să spună, decă în con-
cepția opiniei publice nu iese pretutinde-
nea în relief acel moment anarchic.

Să vé spun un esemplu: Eri a fost
în Brașov d. ministru *Wlassics*, ca să in-
specteze școlele noastre (contele Lazar: A
fost și la școlele noastre. De asta ar tre-
bui să ne pară bine!) Nu dicem, că nu
ne pare bine, căci i-s'a dat ocaziune a
se convinge însuși de neadevărul celor
ce s'au scris în foile șoviniste despre
aceste școli și n'a putut să constate, de
cât că școlele noastre românesci corespund
în totă privința cerinței legilor, n'a putut
să constate, de cât că aici se predau lec-
țiile în limba românescă, conform dreptu-
rilor asigurate de autonomia bisericescă-
școlară; — în colo n'a putut vedé aici ceva
deosebit de ceea ce vede la școlele un-
guresci, cu excepțiunea, că la acestea, în
afară de limba ungurescă, nu se predă și
alte limbi ce se vorbesc în țără ceea-ce
este foarte regretabil.

Ce dice însă pressa șovinistă? Póte
óre ea cu spiritul ei anarchic sé ia în
considerare, că școlele noastre sunt supuse
direct conducerii autorităților bisericesci?
Dómne feresce! Șovinismul vorbește de
măsuri, pe cari are de gând să le ia mi-
nistru contra pretinsei „direcții antipa-
triotice“. Spiritul anarchic al pressei șovi-
niste află de bun tot ce un ministru ar
face din motive „patriotice“ chiar și con-
tra drepturilor autonome asigurate prin
legi!

Așa a comentat pressa șovinistă „in-
spectia“ de la gimnasiul din Beiușiu, și
cine scie, decă diarul de aici „*Brassoi
Lapok*“ nu va scrie mâne-poi-mâne tot așa
despre inspectia din Brașov?

D-l Moór a diș, să fim liniștiți, căci
d-l Szell n'are de gând să ne facă nici o
supărare.

Intreb pe d-l Moór, óre d-l Szell,
chiar decă n'a putut împedeca adresa co-
mitatului Pojun, care pe motiv că agita-
torii naționalităților tulbură liniștea, cere
să se revisuiescă în mod restrictiv legea
naționalităților, — n'ar fi putut influința,
ca să nu se aducă concludurii de ade-
rență în celelalte comitate?

De sigur! Însé n'a îndrăsnit s'o facă,
fiind-că și guvernul stă sub presiunea șo-
vinismului.

Acum doi ani au venit cei din Séc-
cuime să cêră modificarea legii naționali-
tăților pe cuvânt, că de la 1879 toți au
ocaziune să învețe unguresce și deci nu
mai e de lipsă ca la oficiile publice și la
tribunale să se foloséscă alte limbi. As-
tădi vin cei din partea opusă, dela Pojun,
să cêră același lucru dicând, că numai
asa se póte pune capét agitațiunilor na-
ționaliste, cărora le dá nutremént desamin-
tita lege. Mâne vor veni alții la rând,
pentru ca într'o di să se póta dice în
dietă: etă că totă țera cere acest lucru,
prin urmare să desfințăm art. de lege 44
din 1868.

Este decí pe deplin justificat, ca noi
cei atacați, să facem opoziția cea mai in-
transigentă acestor nenorocite porniri.

Atacurilor tot mai vehemente și in-
drăsnețe, trebuie să ne opunem din mo-
tive de legitimă apărare. Trebuie să pro-
testăm cu tăria, ca să nu se póta dice,
c'am consimțit un moment măcar, prin
tăcere; trebuie să protestăm, căci se tra-
tăză aici de apărarea principiului egalei
îndreptățiri pe basa căruia suntem în drept
să pretindem a trăi și a ne desvolta în
acest stat cu propria noastră limbă și cul-
tură. Ori ce adevărat patriot trebuie să fie
îngrijat că, decă lucrurile vor merge tot
așa înainte pe acosta cale, va deveni im-
posibilă ori-ce înțelegere dréptă și echita-
bilă între naționalități și elementul dom-
nitor, ceea-ce numai spre binele și întărirea
patriei nu va puté servi.

De aceea în numele Românilor pre-
sentă următoarea

Propunere.

Petițiunea comitatului Pojun cătră
dietă, comunicată prin curendă și comita-
tului nostru, reclamă de urgență modifi-
carea art. de lege XLIV din 1868, pe cu-
vânt, că acéstă lege trebuie să fie acom-
dată „politiceii naționale maghiare bine
înțelese“.

Drept motivare se declară în amin-
tita petițiune, că „litera“ legii naționali-
tăților „nu coréspunde spiritului“, ce a
condus pe legiuitorii atunci, când au al-
cătuit'o; se dice că acéstă lege ar oferi
din cauza acosta teren „agitațiunilor con-
trare națiunei maghiare“. De aici se con-
chide apoi la necesitatea de a se lua
măsuri „preventive“, spre a se pune odată
capét pretinselor agitațiunii, ce nu pot fi
împedecate pe calea regulată a justiției.

Prin modificarea acosta reprezentanța
comitatului Pojun pretinde dér de fapt
să se delătore acele dispozițiuni ale art.
44 din 1868, cari se referă la dreptul de
limbă al naționalităților nemaghiare și,
învoicând interesele politiceii de maghiari-
sare, țintesce a suprima cu desevirșire
principiul de egală îndreptățire, inherent
dispozițiilor favorabile dreptului de limbă
ale acestei legi fundamentale, despre care
Coróna a fost declarat solemn în dis-
cursul tronului de la 10 Decemvrie 1868,
că „*prin ea statul asigură fle-cărui
cetățén libertatea și desvoltagea lim-
bei sale materne în mod egal*“.

Printr'asta petițiunea comitatului Po-
jun intenționează — asemeni curendeii de
acum doi ani a comitatului Treiscaune —
despoiarea naționalităților nemaghiare și
de acea măsură de tot mică de drepturi
fresci și positive, ce se cuprind în para-
grafii art. de lege 44 din 1868, ba ataca-
rea și a méduvei libertății lor cetățenesci și

în modul acesta contribuie numai a mări încordarea ce au produs-o în țară nenorocitele experimente de maghiarizare, turburând pacea și liniștea dintre popoarele ei.

Mai mult. Petiția comitatului Pojun vră se zădărnicească și posibilitatea de a mai stăruî în viitor pe cale și cu mijloace legale, ca să se valideze, între marginile acestui stat, egala îndreptățire națională, pentru care noi Românii am luptat și luptăm sub stégul principiului libertății și egalității, pe care principiu se razimă și programul nostru național de la 1881.

Ba petițiunea din cestiune merge până a declara categoric, că cei de la Pojun și sprijinitorii lor, de aceea cer și reclamă cu atâta insistență modificarea legii naționalităților din 1868, ca luptătorii pentru drepturile neprescriptibile ale popoarelor și pentru binele patriei, să nu mai potă avé în viitor nici cel mai mic razim în acea lege.

Din toate aceste considerațiuni, noi Românii privim petițiunea comitatului Pojun de o manifestație dușmănoasă existenței noastre naționale, de un act îndreptat cu premeditare contra limbei și a culturii noastre naționale, precum și în contra limbei și culturii celorlalte naționalități conlocuitoare nemaghiare.

Conduși de spiritul dreptății și al păcii și de adevăratul patriotism, declarăm deci, că nu numai că nu putem părtini întru nimic adresa congregației din Pojun, relativă la modificarea în sens restrictiv a legii naționalităților de către factorii legiuitorii și guvernantii, dér, având în vedere, că acestor factori li-se impune tocmă din contră ca o datorie supremă păzirea și executarea strictă și conștiințioasă a acestei legi fundamentale, după spiritul și litera ei, ne vedem constrinși a propune, ca Onor. congregație să decidă:

Adunarea generală a reprezentanței comitatului Brașov, reprobă și respinge petițiunea-adresă a comitatului Pojun ca fiind periculoasă și nepatriotică, pentru-că este îndreptată în contra libertății, a dreptului de limbă și a egalei îndreptățiri a naționalităților nemaghiare din statul ungar.

Presă maghiară și inspecția ministrului Wlassics. Cu ce comentare însoțescă presă maghiară inspecția ministrului Wlassics la Brașov, se vede din următoarele rânduri ale diarului maghiar din localitate, „Br. L.“:

„Ast-fel a surprins (Wlassics) pe neașteptate școlile din Brașov. Nimeni nu sciea, că vine, mai puțin aceia, în mâinile cărora este depusă la noi educația tinerimei. În școlile naționalităților se așteptau mai puțin la visita ministrului.

Și fiind-că ministrul și-a făcut inspecția pe neașteptate, surprindându-i în mijlocul activității lor, noi îndrăsnim a susține în mod categoric, că Iuliu Wlassics nu cu cele mai bune impresii a plecat din acele școli, unde sunt și profesori, cari habar n'au de limba maghiară.

Sperăm însă, că energia lui Iuliu Wlassics se va manifesta și în cestiunea școlilor naționalităților și va găsi mijloace prin cari să se prevină anomaliilor, ca în Ungaria să existe institute de aceea, cari cresc elemente, primejdioase ființei de stat a națiunii maghiare. Rezolvirea cestiunii acesteia îi incumbă lui Wlassics. Și despre omul, care nu cunoște fatigii, credem, că va duce la triumf interesele culturale ale maghiarismului în tot-déuna și în toate cestiunile aparținătoare de resortul său. Pentru-că Wlassics este omul faptelor!

Am înțeles!

Un congres la Belgrad. La Belgrad s'a ținut un congres foarte important pentru Sârbii din afară de regat. Este primul congres al diariștilor sârbi, la care a luat parte însuși ministrul instrucțiunii *Marcovici* și mitropolitul *Inocențiu*. Au fost patru-deci de diariști sârbi din

Ungaria, Croația, Dalmația, Serbia-Veche, Bosnia și Herțegovina. Populațiunea și autoritățile din Belgrad le-au făcut ovațiuni entusiaste. Asistau de asemenea la deschiderea congresului mulți bărbați de stat, precum și mareșalul curții *Nicolae-vici* și dama de onoare a reginei *Ljubitzia Petrovici*. S'a observat frăția între Sârbii catolici și mohamedani din Bosnia. Președintele *Iovanovici* în aplausele entusiaste ale mulțimei a ținut, că scopul congresului este înfrățirea și armonia de simțire și de gândire între presa sârbescă, ori unde se găsește ea, în folosul progresului, culturii și civilizațiunii națiunii sârbesce. S'a dat și un banchet de onoare diariștilor sârbi, veniți de afară, unde *Iovanovici* a ridicat un toast pentru familia regală. *Archimandritul Wesici* a închinat pentru Maj. Sa *Francisc Iosif* și pentru *Sultan* în aplausele mulțimei. Sârbul mahomedan *Mustafa Scopliacovici* a beut pentru înfrățirea sârbă fără deosebire de religie și de țară. A fost un entusiasm de nedescris în tot orașul.

Congregația comit. Hunedóra,

ținută în Deva la 24 Oct. 1902 st. n.

(Raport special al „Gazetei Transilvaniei“.)

Stimate D-le Redactor! Lumea pare că s'a săturat de constituționalismul modern, căci etă acum și adunările municipale din ți în ți sunt frecventate mai puțin. Maghiarii nu se duc, fiind-că ei au cine să se îngrijescă de interesele lor, ér Românii, ca și ceilalți fii mașteri ai țării fiind-că s'au convins de atâtea ori, că toate stăruințele și bunele lor intențiuni, se timbréză de nepatriotism și ori ce cauză dréptă ar apăra, nu pot isbuti.

De aceea este o aparițiune îmbucurătoare, că la congregația ce s'a ținut la 24 Octomvrie — în proporțiune cu numărul membrilor municipali, — Românii s'au prezentat în număr destul de frumos: Cinci protopopi, vre-o cinci șese advocați, mai mulți proprietari, officianți și notari, din puținii câți îi avem, au format un grup încurajator.

Obiectele de pertractat au fost peste 183, deci se putea prevedé, că desbaterele vor dura până târziu — pôte și a doua zi.

Intre obiectele de la ordinea zilei a atras pe membrii români cu deosebire adresele comitatului Pojun, în cauza *revizuirii legii electorale* și în cauza *modificării legii de naționalități*, apoi mai multe recursuri și cauze interne.

Noul fișpan, *Coloman Barcsay*, care prima dată a presidat o ședință mai amplă, a condus desbaterele cu mai multă dexteritate, decât antecesorii săi mai recentii.

Desbaterele s'au început la 9 ore a. m. și a durat până d. a. la ora 1, ér după amedzi de la 3 până s'era aproape la orele 7. De astă-dată și vice-spanul s'a pus pe călcăie și a motivat mai pe larg proiectul de budget pe anul viitor, după care cheltuelile se urcă la 221.527 cor. 20 b., ér încassările fac 221.470 cor. Asemenea a făcut un raport mai detaliat despre starea drumurilor de pe teritoriul comitatului, precum și despre venitele și spesele cu aceste. S'au publicat apoi legile sancționate și s'a dat cetire la mai multe ordinațiuni ministeriale.

Intre aceste au fost mai de interes ordinațiunea relativă la trecerea percepțoratelor comitatense, la cele de stat, ridicarea unui pod la *Iseroniu* cu 75,000 corone și instituirea unui curs de moșit în *Deva*. În desbaterea acestor obiecte a luat parte și membrii români, dovedind multă dexteritate și un viu interes.

Înainte de a se trece la cauzele interne *Dr. Aurel Munteanu* a interpelat pe viceșpan, că sistatu-s'a și suspendatu-s'a execuțiunile și licațiuniile pentru dări, pe timpul, cât a grasat bóla de vite în unele părți ale comitatului? când poporul nu avea în urma recoltei slabe, cu ce să le plătescă?

Vicespanul a răspuns că da, și a dis-

pus, că la încassări se se procedă cu totă bunăvoința.

A urmat mai multe alegeri. S'au ales și câți-va Români. Așa în comisiunea administrativă d-l *Vasilie Demian*, în com. de verificare *Dr. Aurel Munteanu*, în com. pentru jurați *Dr. Alesandru L. Hossu*, în comisiunea de asentare de cai *Dr. Ioan Mihu*. — Se vorbește, că jidanii sunt foarte măhniți, că dintre ei nu s'a ales nici unul în comisiune.

Terminându-se alegerile, a urmat o desbatere interesantă asupra unei adrese, ce se intenționează a se trimite guvernului în cauza lărgirii competenței pretorilor în cauze de transgresiuni silvanale, în înțelesul, că de aici înainte solgăbirii să aibă drept a judeca, nu numai în cauze, în cari pagubele se urcă până la 60 corone, ci și în acele, ce trec peste această sumă, până la 200 corone.

E vorba, că în comitatul Hunedorei sunt multe și prețioase păduri, parte proprietăți de ale erariului, parte de ale privaților. În creștetul munților și între pădurile aceste sunt multe comune, în cari locuitorii nu au locuri arătore și așa trăiesc mai cu sémă din prășitul oilor și al vitelor, și din lemnărit și cum *Dumneșu* le ajută.

De sine înțeles, că și prevaricațiunile de păduri sunt mai dese și mai mari, ca în alte părți și de aci și solgăbirii au mult lucru cu judecarea transgresiunilor și croirea pedepselor.

Și fiind-că prevaricațiunile în loc să scadă, și de și se înmulțesc, comisiunea silvanală a făcut propunerea, și comisiunea permanentă a acceptat-o, ca să se lărgescă competența solgăbirilor de la 60 cor. la 200 corone. Se pôte, că rapórtelile solgăbirilor, despre continuele prevaricațiuni să fie adevărate, dér adevărat este și aceea, că în cauzele de judecarea transgresiunilor pentru prevaricațiuni de păduri, s'au descoperit foarte grave iregularități și mari păcate. Déca vom lua d. e. numai faptul, că anul acesta, suma pedepselor croite trece peste suma restanțelor de dare și că în anii trecuți mai de multe-ori a fost mai mare suma pedepselor croite, decât darea și aruncurile la olaltă, își pôte închipui ori și cine, că ce a trebuit să sufere și vor mai trebui să tragă amărății de munteni, ajunși pe mâna solgăbirilor atât de atașai erariului și proprietarilor.

Din partea membrilor români au combătut propunerea comisiunii: *Dr. Aurel Munteanu*, *Fr. Hossu-Longin*, *Dr. Gavrilă Suciu*, *Dr. Aurel Vlad* și alții. D-l *Munteanu*, a combătut cu multă dibăcie basa greșită pe care s'a pus comis. silvanală și comis. permanentă, și a arătat în colorii vii, cum propunerea atinge legile pozitive și mai virtos: Cât de păgubitor este chiar și aceea, că li s'a dat solgăbirilor și până acuma puterea ce o eserciază în amintitele cauze. Arată apoi cât de absurd se intenționează legea și cât de revoltătoare e procedura unor pretori în cauze de prevaricațiuni. Face asemănare între calificațiunea solgăbirilor și a judecătorilor de la judecătoriiile reg., și concludé, că din ori-ce punct de vedere s'ar lua cestiunea, reprezentanța municipală numai s'ar blama, déca ar primi o adresă ca cea propusă.

A fost foarte caracteristic apoi cum a motivat baronul *Bornemisza*, presid. comis. silvanale scopul lărgirii competenței, spunend, că d-sa a recercat mai multe comitate în cauza această și de pe tot locul a căpătat(?) răspuns de consimțire; dér scopul principal ar fi ca prin lărgirea competenței solgăbirilor să se însuflețere în prevaricanți și cu o scurtă procedură să se apere interesele proprietarilor...

Chiar și membrii maghiari s'au genat de argumentațiunile feudale ale d-lui baron, — ér membrii români îi făceau mereu observări picante.

S'a încercat și vice-spanul a-și apăra subalternii și a pune vina pe lege, care trebuie respectată, promițend că și el va stăruî, ca să se execute cu dreptate.

Membrul *Francisc Hossu-Longin*, convocându-se la o interpelare a sa, făcută mai anii trecuți în cestiunea această — la

care însă nici până astăzi nu a căpătat răspuns, — descopere un șir de abuzuri și nelegiuiri, dovedite în mai multe rânduri. Arată, cum bieții țărani — cu drept pe nedrept — au fost osândiți singur numai pe spusa vigilului; cum unii judecați au plătit pedepsele și câte de două, ba și câte de trei-ori, când la notar, când la solgăbiréu, când la judele comunal, și cu toate aceste erariul s'a pomenit cu imense restanțe semnalate ca imposibile de încasat, și deci a trebuit să rămână în pagubă cu decii și decii de mii de florini.

Spune mai departe, cum s'a întâmplat cu un client al său chiar față de d-l baron *Bornemisza*, pe care solgăbiréul l'a judecat ca prevaricant — și numai pe calea procesului civil a putut să constringă pe d-l baron, a recunósce, că clientul nu a furat, ci a tăiat lemne din pădurea lui proprie, și cu toate aceste pedepsă croită pe calea administrativă, nici până astăzi nu s'a șters.

Vice-spanul cere să i-se spuie casuri concrete, mai apoi recunósce, că are cunoștințe despre interpelarea amintită și cele ce s'au spus — dér ele au fost pe timpul când nu era d-sa în fruntea comitatului.

Se ridică apoi d-l *Dr. Gavrilă Suciu* și face o icónă foarte tristă a stărilor de pe la Hațeg, citéză multe date, din care procedura solgăbirilor apare într'o lumină de tot curioasă, — solicitéză respingerea propunerii.

A mai vorbit d-l *Dr. Aurel Vlad*, aducend mai multe motive juridice contra tendinței, ce se intenționează prin propunerea făcută, și cere respingerea propunerii.

Zadarnice însă ori-ce argumente, zadarnică totă truda, căci majoritatea a primit propunerea comisiunii permanente și acum numai cei de sus se voiescă, pentru-ca apoi... și mai vai de voi „prevaricanți“...

În interesul adevărului, trebuie să notez, că de astă-dată au fost și vre-o câți-va membri maghiari — mai ales din tagma juriștilor — cari au avut curajul să voteze contra propunerii comisiunii permanente.

(Va urma.)

SCIRILE DILEI.

— 17 (30) Octomvrie.

Ministrul Wlassics plecând alaltăeri, Marți, din Brașov, unde a vizitat școlile din orașul nostru, s'a dus la Sibiu. A sosit s'era și a durmit la gară. Éri a vizitat toate școlile din Sibiu între cari și seminariul „*Andreian*“ și școla civilă de fete a „*Asociațiunii*“. În tot locul a pus întrebări elevilor, interesându-se cu deosebire de progresul în limba maghiară.

Ministrul Daranyi între Secui. Din Târgul-Mureșului se anunță, că ministrul de agricultură *Daranyi* a sosit acolo alaltăeri dimineața. Din Clușiú a trecut prin Cucerdea, Ernút, Căpușul-de-Câmpie și Bandul-de-Câmpie, și numai după această a sosit în *M. Oșorheiú*. Aici a descins la otele *Transilvania* (!) îndată după sosire a primit deputațiunile. Intre deputațiunii a fost și aceea din comitatul *Târnavei-mici* condusă de fișpanul br. *Kemeny Akos*, care a rugat pe ministrul, ca în cadrul acțiunii s'ecuesc să cuprindă și acest comitat. A mai primit ministrul numeroase deputațiuni din sinul micilor proprietari și agronomi s'ecui. Éri dimineața a plecat la *Odorheiul-s'ecuiesc*. El va veni și în Brașov.

Societatea de lectură „Inocențiu Micu Klein“ a teologilor din Blășiú pe anul școl. 1902—903 s'a constituit astfel: *President* *Ioan German* cl. an. IV; *vicepresident* *Ioan Boldor* cl. an. III; *secretar* *Nicolau Ticaciu* cl. an. IV; *bibliotecar* *Aurel Vodă* cl. an. II; *casar* *Corneliu Andrea* cl. an. III; *archivar* *Emiliu Aldea* cl. an. III; *controlor* *Iosif Bogdan* cl. an. II; *notar* *Ioan Cárnaț* cl. an. I; *vicebibliotecar* *George Grecu* cl. an. I. Membrii în comisia literară: *Victor Turcu* și *Eugen Pop Pécurar* clericii an. IV; *Octavian*

Popa și Nicolau Platon clericii an. III; Suci Petru și Nicolau Marcu clericii an. II; Ioan Mărgineanu și Aurel Marcu clericii an. I.

Resultatele inspecției lui Kaffka. Comisarul guvernului d-l Kaffka László și-a terminat Vineri ancheta din Maramureș și a plecat la Carei-mari. Kaffka în urma anchetei a suspendat de la oficiu pe doi fisolgăbirii, un solgăbiriu, un vicanotar orașenesc, un căpitan de poliție și un matriculant din orașul Sighet.

D-l Jancsó Benedek desminte. Am luat și noi, după diarele străine, în special după „P. L.” scirea despre pretinsele „neregularități”, pe cari le-ar fi constatat d-l Jancsó Benedek la seminarul din Arad. D-l Jancsó o trimite acum diarul „P. L.” următoarea desmintire:

„Stimate d-le Redactor! În n.-rul 253 al diarului d-vostre sub titlul „*Missstände im Arader Seminarium*”, a apărut un comunicat referitor la o delegație oficială a mea mai veche. Cu permisiunea onor. d-n redactor și în interesul adevărului, îmi țin de datorie, drept rectificare, a declara, că eu n'am făcut de loc vr'o enunțiu, în felul cum se dice în numitul comunicat, despre preparandia gr. or. română din Arad. Din contră, în raportul meu n'am putut decât să relatez despre cele mai bune rezultate în ceea ce privește instruirea limbii maghiare. Cu ocaziunea delegației mele n'am observat din partea nimănui vr'un abus, care să se pōtă califica de violare a legii. Am constatat, că directorul și profesorii, conform chemării lor, sunt bărbați de ai școlii serioși și zeloși. Unguresce vorbesc corect. Țr față cu inspecția din partea statului atât din partea corpului didactic, cât și din partea superiorității bisericești, am întâmpinat cea mai perfectă loialitate și prevenire ss. Dr. Jancsó Benedek.”

Mulțămită. Din incidentul hirotonirii într' un preot a nou alesului nostru paroh Constantin Proca, d-l comerciant din Brașov Ioan Bidu a dăruit sf. noastre biserici din Râșnov un rând de vestminte preoțesci cu toate cele aparținătoare serviciului divin, în valoare de 200 cor.; — pentru care dar exprimăm și pe această cale mulțămirea noastră marinosului donator. Râșnov, 15 Oct. v. 1902. *Comitetul parochial.*

Fomete în Maramureș. În comitatul Maramureșului, unde bântue ca un rău permanent ciurma jidovă și miseria și corupția administrativă, anul acesta s'a inaugurat și o altfel de miserie, fometea. Țrăna timpurie a nimicit recolta de cucuruz. Recolta de cartofi fiind de asemenea slabă, și pustiind vara trecută și inundările, populația este expusă în sens literal pericolului de a muri de fōme. Fișpanul comitatului, baronul Roszner, s'a dus diarele acestea la Budapesta unde a conferit cu deputații comitatului asupra mijloacelor mai potrivite prin cari s'ar pōtă ajuta populația lipsită. E vorba să se cēră un ajutor de la guvern.

Chamberlain în Africa-de-sud. Se anunță în mod oficial, că Chamberlain, ministrul coloniilor engleze, va pleca pe la sfârșitul lui Noemvrie în Africa-de-sud, pentru a constata la fața locului problemele ce se impun după terminarea războiului și organizarea novelor colonii, prin rezolvarea cestiunilor, cari le interesează. Ministrul coloniilor va visita coloniile Cap, Natal, Orange și Transvaal și se va reînțorțe în Anglia pe la începutul lui Martie 1903. „Agentia Reuter” crede a sci, că această hotărâre a d-lui Chamberlain este aprobată de Rege și de ceilalți miniștri și cu multă satisfacțiune primită de sir Edward Milner, comisarul guvernului în Africa-de-sud și administrator al novelor colonii.

Violențele Kurzilor contra Armenilor. „Kölnische Zeitung” află din Petersburg, după sciri sosite acolo, că în Persia Kurzii au început să comită violențe grave contra Armenilor. Populațiunea din Arsab a cerut prote-

țiunea consulului rus. Kurzii au asaltat mai multe sate din districtul Aserbejdshow. În tot districtul domnesce panică.

Vinătore de urși. O societate de vinători din străinătate a aranjat diarele acestea o vinătore de urși în Sēcuieme, aproape de Borsec. Vinătoreea s'a început Sâmbătă. La prima gonă au eșit la ivelă patru urși, cari însă din pricina nedibăciei gonașilor, au scăpat din reionul acestora. Aceiași urși însă în nopțea următoare au dus cu sine o vacă din cireada, ce pășuna în apropiere. Duminecă au venit din nou în reionul gonacilor 3 urși și un lup și cu această ocaziune s'a întâmpat ceva interesant: Unul dintre urși a fugit în mijlocul cireții și, după cum e obiceiul urșilor, a sărit în spatele unei vaci, ca astfel să o fortzeze a-și lua vânt și să scape și el cu vaca. Un glonț bine dirigeat l'a nimerit însă pe urs drept în inimă și a cădut jos din spatele vacii.

Catastrofă vulcanică în Guatemala.

O depeșă din New-York anunță, după sciri sosite acolo, că Marți nopțea s'a simțit un puternic cutremur de pământ în tot Mexicul, unde domnesce acum panică. Vulcanul San-Maria și vulcanii de prin împrejurimi, din Guatemala, au început să facă erupțiuni teribile. Tōte satele de prin prejur ard. E temere să nu se aprindă și capitala Guatemalei. Plōia de cenușe se întinde. Orașul Quezaltenago e pe jumătate îngropat de cenușe. Locuitorii au isbutit să scape. Nu se cunoșce numărul persōnelor cari au ars prin sate.

Sute de mii — la un mort. Pe linia Vespem-Budapesta-Kelenföld s'a găsit în ziua de 18 Octomvrie într'un cupeu clasa II un moșneg mort. S'a constatat, că repausatul a fost Paal Dénes inginer-șef în pensiune, domiciliat în Vespem. S'a găsit la el suma de 716 corōne. Înainte de a se face inventarul s'a prezentat la poliție Dr. Corzan Avendano, inspector pensionar de circumscripție pentru școlile secundare, ginerele repausatului care a declarat, că la socru-său trebuie să fi fost o sumă însemnată de bani. În adevăr desfăcându-se giamantanul lui Paal s'au găsit în el hârtii de valōre de 77.000 cor. — Lipsia însă suma de 70.000 cor. bani gata pe cari îi scosese de la cassa de economii din Vespem. Suma această a fost găsită pe urmă la vizitiul, care a dus cadavrul de la gară la morgă.

Tinerimea română din Deva și împrejurime va aranja o petrecere cu dans cu ocaziunea sfințirii bisericii gr. or. din Deva în sala Redutei orașenesci de acolo, Duminecă în 27 Oct. (9 Noem.) 1902. Pentru comitetul arangiator: Dr. Aurel Vlad president; Dr. Iustin Pop, vice-president; Nicolau Schiau secretar; Dionisiu Ardelean cassar; Virgil Olariu controlor. Venitul curat este destinat pentru decorarea internă a bisericii. Începutul la 8 ore sēra. Prețul de intrare: de persōnă 2 cor., de familie 5 cor. Oferte benevole se primesc cu mulțămită și se vor publica.

Din Săcele.

Satulung, 15 Oct. 1902.

Onorală Redacțiune! Cestiunea ce de present interesează pe locuitorii noștri din Săcele este: instalarea unui motor electric în alvia riului Târlung.

Societatea „Gancz”, care dispune de milioane, a sondat tōte pozițiunile din împrejurimea Brașovului și n'a găsit poziție mai favorabilă ca alvia Târlungului și curent mai puternic ca cel produs prin apa Doftana. — Ambele aceste riuri aparțin comunei noastre Satulung.

În lumea întrēgă este un viu proces cu privire la instalațiunile electromotrice. În Germania există ligi, cari sunt fōrte active în a convinge pe Nemți să acapereze cât mai multe instalațiuni de felul acesta. Sunt broșuri tipărite, — cari tractează pe sute de pagini această temă. Chiar viitorul economic și politic îl condiționează de această cestiune, care va avea mare aplicare în industrie și comerț.

Societatea „Gancz” a și făcut pașii necesari, asigurându-și dreptul de apă de

la comitat, — unde a prezentat un număr considerabil de planuri. — La comuna noastră a venit numai cu o simplă rugare, sprijinită de oficiul silvic, în care cerea un teren cam de 5000 metri lungime și 5 metri lățime. Oficiul silvic a valorat holda de pământ cu pădure cu tot în suma de 120 corōne.

Modul de predare, precum și rugarea însă-și a dat comitetului de gândit. Membrul R. Verzea privește cestiunea mult mai momentōsă — și din considerare față de starea tristă în care se găsește comuna politică, pentru evitarea unui comelus nematur, propune alegerea unei comisii, care să studieze temeinic cauza. Comitetul de acord alege cu unanimitate pe membrii R. Verzea, Masznyik Gyula, Lukács Károly, I. Popa, D. Comșa și Sanék Andr. Comisiunea s'a întrunit în două ședințe. La una a luat parte și inginerul șef al Societății „Gancz”, care era cu totul discret în descoperirea planului ce-l urmărește societatea. Totul însă ce s'a putut observa este — că numita societate se bucură de multe simpatii între inteligența maghiară. Diferind părerile între comisii și firma Gancz, nu s'a putut ajunge la nici o învoielă.

În 9 Octomvrie a. c. s'a ținut ședința comitetului comunal. Prezenți erau de toți 20, 13 Unguri și 7 Români. Printre membrii era o vie mișcare. Referentul comisiei preotul Romul Verzea face o scurtă dare de sēmă despre activitatea comisiei, stărind mai mult asupra stărei triste în care se găsește comuna, amintind cam următoarele:

Ne aflăm în fața unei însemnate probleme. De la rezolvarea ei depinde în mare parte sōrtea comunei noastre. Suntem conscii de greșele bătrânilor, cari ni-au răscumpărat regaliile și pădurile pentru suma de 199.502 fl. plătind orașului Brașov 5% interese. De la păduri avem pagubă. Spesele de administrare și de plantare întrec venitul. Țră raportul anului trecut, activul 5956 fl. 88 cr., pasivul 6788 fl. 40 cr. Poporul atât cel maghiar, cât și cel român geme sub jugul greutăților și al dărilor. Plătăm aruncul considerabil de 6% la florinul de dare. Pe viitor nici această nu va fi de ajuns.

La amortisirea datoriei suntem în restanță cu 15.000 corōne, drumul vicinal de din sus de șanț ne costă la 18.000 cor., pentru aceste vor trebui nouă aruncuri. Poporul ne mai putend suporta greutățile emigrăz în mase. N-rul pașaportelor în anul trecut a fost de 2173 la o populație de 7000 de locuitori. Casele devin pustii și se dērămă; este o raritate când cineva mai zidesce la noi. Stând lucrurile astfel, trebuie să ne dăm bine sēma de ceea-ce facem. Lumina electrică este frumōsă, — tuturor ne place, — se vedem și folosul, ce ni-l aduce:

Populațiunea acestei comune în lipsa de pământ arabil trăește numai din muncă și din cărăușii. După transportul lemnului de brad intră la an cam 30.000 fl., după al fagulii peste 70.000 fl. Este întreabarea decă Societatea „Gancz” nu va aplica puterea motorică și spre acest scop, luând popoului din mână acest câștig sigur? Lemnul prin folosirea electromotorului electric se va eștina — nu va mai fi lipsă de atâta cantitate pentru fabrică.

Mai departe apa Târlungului în întindere de 5000 metri se va împuțina. Pescuitul va fi nimicit. Morile comunei neavend apă suficientă, vor sta. Ba ușor se vor pōtă instala alte mori cu motor electric, cu mult mai perfecte, decăt ale comunei. Și atunci va suferi comuna și vom suferi noi locuitorii ei. Comisiunea tōte aceste lucruri le-a avut în vedere când ș'a formulat propunerea, pe care am onōre a vi-o presenta.

Textul propunerii este:

În cestiunea celor două conducte de apă cerute de firma „Gancz” din Pesta, comisiiunea presintă următoarea propunere: Comuna Satulung dă dreptul firmei „Gancz” pe timp de 50 de ani la cele două canale și concesiune pe lângă următoarele condiții:

1) Dreptul de folosință respective folosința acelu drept firma „Gancz” nu-l pōte înștrēina, nici să investescă pe altul fără consimțământul comunei.

2) Motorul electric instalat în alvia Târlungului va pōtă fi folosit pentru mijloc de comunicațiune, de mișcare și de iluminat atât pe teritoriul comunei Satulung, cât și în afară.

3) Motorul electric instalat în alvia Târlungului nu va fi permis să fie sculat pe teritoriul comunei Satulung cu un câștig mai mare de 4%.

4) La folosirea motorului electric precum și la construirea celor două conducte de apă, vor fi folosite numai brațe muncitōre din Săcele.

5) Motorul electric nu se va pōtă folosi la transportul comerului de lemne de pe hotarul Satulungului.

6) Numita firmă are să servescă comuna gratis cu 30 lampe electrice calibrul 24, pentru iluminarea stradelor în timpul de nopțe, avend tot de-odată a se îngriji și de instalarea lor.

Numita firmă decă nu respectēază condițiunile cuprinse în cele 6 puncte, comuna își rezervă dreptul să sisteze fără altă intervenție judecătōrescă întrebunțarea conductelor de apă de pe hotarul comunei.

Comisiunea ține de neapērat necesar a trimite o delegațiune de trei membrii la Pesta, ca să sprijinescă la guvern afacerile industriale și economice ale popoului nostru, Țr pentru a opri nefericitele curente de emigrare să esopereze un ajutor ca să se instaleze în măsură cât mai mare fabrici de lână și țesături în Satulung.

Urmând motivările fie-cărui punct, și mai ales documentându-se înflorirea comunei prin instalări de fabrici, aducându-se ca exemplu comuna Dērste, Zērnesci Bod etc., propunerea a fost primită cu unanimitate.

Dr. Pompiliu Bran de Lemeny, lăudând zelul comisiei, propune că tot această comisiune să represinte și mai departe comuna, stăruesce mai cu sēmă asupra punctului ultim, ca să se trimetă o deputațiune la guvern.

Comitetul alege cu unanimitate pe protopopul luteran Macznik, pe preotul R. Verzea, pe Dr. Pompiliu de Lemeny și pe notarul Carol Lucafi.

Comisiunea, care a pregătit și un memorandum pentru guvern, va conferi în 1 Novembre cu d-l conte fișpan, care o va recomanda ministrului.

Correspondentul.

ULTIME SCIRI.

Constantinopol, 30 Octomvrie.

În conflictul de frontieră ivit între Turci și Englezii la Aden, Turcia este dispusă a ceda, fiind-că guvernul englez a luat mēsură energice și a amenințat cu demonstrație novală.

Diverse.

Regina Portugaliei și medicina.

După cât se scie, în absența regelui Portugaliei, care se află în Franța, regența a fost încredințată reginei Amēlie. Acestă suverană se interesează fōrte mult de tot ce atinge poporul și marea sa grije este de a îmbunătăți sōrtea desmoștenitorilor.

Intr'un scop umanitar ea se îndeletnicea mai multă ani să studieze medicina. Apoi dorind să pue în profit studiile sale profesionale, buna printesă întreprinse un voiajiu în principalele orașe ale Portugaliei. Ea vizită spitalele, instituțiunile sanitare, asilurile etc. La întōrcerea sa ea întruni pe cei mai mari profesori ai facultăților de medicină din Portugalia și alcătui un plan de reformă, în scop de a reorganisa serviciul asistenței publice.

În anturagiul său regina a îngrijit și încă cu mult succes, de princesele și damele de onōre. Rēmâne acum ca facultatea să-i decernă diploma „honoris causa”.

Literatură.

„Carnetul Rosu”, o interesantă novelă nihilistă, tradusă din germană de Moșul. O broșură de 104 pagini, format octav mic. Broșura oferă o lectură ușoră și distractivă. — „Moșul” e cunoscut ceterorilor noștri din numēroșele sale lucrări publicate în foiaș diarului nostru. Pprețul cu posta 50 bani.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 29 Octomvrie 1902.

Europa: D-na Sperer, Bucuresci; Speck, Gârliș, preot, Kleinrath, R. Vâlcea; D-na Cherta, Sulina; Sonnenfeld, Marczali; Dr. Konczwald, jude de tribunal, Brașov; Wolf, Balogh, Cudapesta; Zakarias, Ghimes; Feuerman, Arvavara; Egelhof, Heilbrunn; Schwarz, Klein; Viena; Reisinger, von Hermannheim, Sibiu.

Bucuresci: von Magdeburg, general de brigadă, Sibiu.

Grand: Taflan, Bucuresci, Kohn, Zürich.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Poj.

Escompt de polite, cu condițiile cele mai favorabile

Incasso de Rimesse, Cheques și asignații.

Cumpărare și vânzare de monede. Efecte și devise.

Rescumperare de tot felul de Cupone, fără provision.

Câștigul principal 1.000,000 Corone.
Losuri de classă
 pentru tragerea din 20 și 21 Noemvrie 1902 se capătă la

MHALOVITS & NUSSBÄCHER

Missa pentru classa primă e:

1/1	1/2	1/4	1/8	La trimitere cu poșta pentru listă și porto 40 bani mai mult.
Corona 12.—	6.—	3.—	1.50 b.	
Lei noi 12.80	6.40	3.20	1.60 b.	

Deposit permanent de Scrisuri fonciare ale Institutului fonciar din Sibiu și ale casei de păstrare cu cursul cel mai favorabil.

Acordă împrumuturi pe Efectele notate la bursele din Viena și Budapesta, până la 90% din valoarea cursului.

Deposit permanent de losuri permise spre vânzare.

Primesc depuneri de bani cu procentele cele mai favorabile.

Cursul la bursa din Viena.
Din 29 Octomvrie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120 30
Renta de corone ung. 4%	97 60
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	90 10
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	97 50
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis. 98.—	
Bonuri rurale ungare 4%	201.—
Bonuri rurale croate-slavone	157.—
Impr. ung. cu premii	100 80
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	100 80
Renta de argint austr.	120 50
Renta de hârtie austr.	100 20
Renta de aur austr.	91 10
Losuri din 1860.	150 25
Acții de-ale Băncii austro-ungară	15 65
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	704.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	667 75
Napoleondori	19 06 1/2
Mărci imperiale germane	116 85
London vista	239 05
Paris vista	95 17 1/2
Rente austr. 4% de corone	95 15
Note italiene	—

Cursul pieței Brașov.
Din 30 Octomvrie n. 1902.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vând.	18.94
Argint român.	18.80	"	18.88
Napoleond'ori.	19.04	"	19.07
Galbeni	11.20	"	10.30
Ruble Rusesce	2 54	"	—
Mărci germane	117.25	"	—
Lire turcesci	21.40	"	21.50
Scris fonc. Albina 5%	101.—	"	102.—

De la „Tipografia A. Mureșianu” din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 2 bani pentru recomandatie.)

„Caractere morale, exemple și sentințe ucele din istoriile și literaturile poporului vechi și moderne” de Ioan Popca. Prețul cor. 2,50 (cu posta cor. 2,70.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal.

„Novela de Siemkiewicz: „Natură și viață”, „Suga veche” și „Lăuce muzicantul.” Traducere de J. C. Panțu; o broșură de 192 pag. Prețul 50 bani + 5 bani porto.

De asemenea se recomandă:
 I. C. Panțu: „In plasa”, „In Baltă”, „Cale grea”, „La Gâde”, „La cărciuma lui Tripliu”, „Schite din viața dela țăr”. O broșură de 112 pag. cu prețul 40 bani + 5 bani porto.

I. C. Panțu: „La țerg”, povestire din viața unui cioban. O broșură din 32 pag. cu prețul 16 bani + 3 bani porto.

Antropomorfisme și Antiantropomorfisme în limba română de Nicolae Sulca. În limba noastră scrierile de felul acesta sunt rare și scrierea acesta a d-lui profesor la gimnaziul român din loc. Nic. Suică se distinge nu numai prin conținutul său bogat și sistematic, prelucrat după stricta metodă științifică, ci și prin limbajul său scris la înțelesul tuturor. Autorul e cunoscut și din scrierile sale de glorie filologice de până acum. Prețul 80 bani (+ 5 bani porto.)

Românii Seceleni. Causalele decaterelor economice și mijlocele de îndreptare a Disertațiune de Ioan I. Lăpădat. 30 tan plus 5 bani porto.

Trilby, roman în românește de Afin della Tuscia. Prețul 2 cor plus 20 bani porto.

Buchete de flori, culesă din grădina limei române pentru copii, fascicula III de I. T. Totan, inv. Ed. I. Pr. 20 b. porto 5

Poesii, de Bolintineanu. Bătăliile Românilor, II. Prețul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Juvenilia, prosă și versuri, de Sextil Puscariu. Prețul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferența ținută a Atheniul român de C. Dissescu la 27 Februarie 1885 prețul 50 b. plus porto 5 b. au.

Dialogul Țiganului cu Sănu-Petru la porța raiului său glume și petrecere de ajuns. Manual lucrat după biblia țigănească de Aron Boca Velchereanu 50 bani plus 5 b. porto.

Monologe de Antoniu Pop:
 Nr. 1. Pe neașteptate 08 b.
 Nr. 2. Pentru ce am rămas fiacău bătrân 16 b.
 Nr. 3. La anul nou 08 b.
 Nr. 4. Ce nici prin minte nu mi-a trecut 08 b.
 Nr. 5. O pățanie 08 b.
 Tote la oală 48 b. plus 10 b. porto.

Asupra situațiunei, articoli și foișore de Ion A. Lăpădat. Preț. 40 b. pl. 10 b. porto)

Influința francesă în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iași Cu 50 b. + 5 b. porto.

Pribeag, ediția I-a de Ioan Iosif Scopol Preț. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preț. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Infecata și nenorocita dragoste a lui Filaret și Antusei, o povestire foarte frumoasă în versuri, păstrată din bătrăni. Preț. 24 b. pl. 3 porto.

Prosă și versuri fabule de Gr. M. Alexandrescu prețul 30 b. plus 5 b. porto.

Istoria lui Stan Pățitul. Partea a II-a. Femeia în versuri pentru popor de I. T. Totan învătător, preț. 20 b. plus 3 b. porto

Scriitori, cetitori și critici de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului său cântarea sârbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Buna chivernisală, carte pentru toți întocmită după ideile lui Sam. Smiles de Theodor V. Pacățianu. 40 bani plus 5 b. porto.

Monologuri în versuri seria a 2-a după Auguste Vacaresco. Eugene Manuel, Uhland, Emile Goudean, E. Grenet-Dancour și L. Raibonne de Nicolae Țincu 1 cor plus 5 b. porto.

Imbunătățirea stărei sătenilor de Gr. G. Pencescu, preț. 50 b. + 5 b. porto.

Cu vârful penii, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor plus 10 b. porto.

Poesii de Vasile Ranta Butișescu. Edițiunea „Amicului Familiei” Prețul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Istoria legii noue scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: Ius - a pro. Cu aprobarea Prea-venerabilului Ordinariat metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș. Prețul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Excursiuni pe muntii Țerei Bărei și a Făgărașului din punctul „La om” de pe „Bucei” până cincolo de „Negoiul”. Descrieri, întregite cu schițe istorice despre Castelele și țera Făgărașului de I. Turcu, protonotar pensionat al comitetului Făgăraș. Prețul 2 lei plus 10 b. porto.

Din compozițiunile pline de melodii românești ale mult regretatului compozitor român Ciprian Porumbescu, tipărite și edate în edițiuni populare de d-na Mariora Rațiu născută Porumbescu, se află de vânzare la Tipografia noastră următoarele piese:
 „Imn de urare” cu două voci, „Hora Prahovei”, „A cădută o rază lină” cu voce, „Fluturas de noapte” polcă, „Franză verde mărgărit” cânt popular, „Pe câmpiile Stupcei” polcă mazuca, „Fata popii” cânt popular. Fiecare bucată costă 50 b. plus 10 bani porto. „Basme Iașene” vals, 1 cor. 50 b. plus 10 bani porto. „Potpouriu”, din operat „Crai nou” 3 cor. plus 10 bani porto.

ATELIER DANTISTIC
 Strada Mihail Weiss nr. 6,
 (lângă Magazinul de coloniale a lui Zintz)
Dinți artificiali în Kautschuk, Aur și Aluminiu.
 (In casuri convenabile fără plăci pe ceriul gurii).
Corone de dinți de aur. Dinți singuratici. Scote dinți fără dureri.
 o o o o Plombat, cu prețuri ieftine. o o o o
 18-20 Pentru ori-ce lucru se dă garanție. (589)

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
 Brașov, Târgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute eșecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

<p>IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.</p> <p>CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE</p> <p>STATUTE.</p> <p>FOI PERIODICE.</p> <p>BILETE DE VISITĂ DIVERSE FORMATE.</p> <p>PROGRAME ELEGANTE.</p> <p>BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.</p> <p>ANUNȚURÎ.</p>	<p>REGISTRE ȘI IMPRIMATE pentru toate speciile de servicii</p> <p>BILANȚURÎ Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couvercle, in totă mărimea.</p> <p>TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.</p> <p>PREȚURÎ-CURENTE ȘI DIVERSE</p> <p>BILETE DE INMORMENTARI.</p>
---	---

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Târgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

A. V. I. S.

Prenumerățiile la „Gazeta Transilvaniei” se pot face și renoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenti să binevoiască a arăta în deosebă, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arete și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.”

„Gazeta Transilvaniei” numărul à 10 fil. se vindecu la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.